

ПРОЄКТ “МОЛОДЬ НАДАЄ КРИЛА”

Говорімо правильно про інвалідність

Інвалідність - це стан, коли людина має фізичні або психічні обмеження, які унеможливлюють повну участь у різних сферах життя. Важливо враховувати й приймати ці обмеження, створюючи бар'єрне середовище для всіх.

ЧЕК-ЛИСТ ТОЛЕРАНТНОСТІ

ЧИ ПРАВИЛЬНО ТИ КАЖЕШ?

☐	ЖЕСТОВА МОВА
☐	ЛЮДИНА З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ
☐	МАЄ ПОРУШЕННЯ РУХОВИХ ФУНКЦІЙ
☐	ЛЮДИНА З ПОРУШЕННЯМИ
☐	ЛЮДИНА, ЯКА КОРИСТУЄТЬСЯ КІСЛОМ КОЛІСНИМ
☐	КІСЛО КОЛІСНЕ (НЕ ІНВАЛІДНИЙ ВІЗОК)
☐	НЕЧУЮЧИЙ (А)
☐	ЛЮДИНА З ПОВНОЮ / ЧАСТКОВОЮ ВТРАТОЮ СЛУХУ
☐	ЛЮДИНА (ОСОБА) З ІНВАЛІДНІСТЮ

Що таке інклюзивний словник?

Інклюзивний словник - це форма мовлення, яка використовує терміни та вирази, спрямовані на визнання та заохочення різноманітності та включення всіх осіб, незалежно від їхньої належності до різних соціокультурних груп.

Що таке інвалідність?

1

Фізична та психічна

Інвалідність може бути пов'язана як з фізичними обмеженнями, так і з психічними вадами. Обидва типи потребують уваги та розуміння.

2

Різні рівні

Інвалідність може появлятися в різних проявах, від незначних обмежень до повної втрати функцій, і кожен випадок потребує індивідуального підходу.

3

Суспільне ставлення

Суспільство може впливати на ставлення до інвалідності, і важливо долати стигму та сприяти інклюзії для всіх.

Правильно:

Жестова мова

Неправильно:

Мова жестів / сурдопереклад

Зазвичай, ми використовуємо мову жестів, щоб показати свої емоції, проте жестова мова — це мова, яку використовують люди з порушеннями слуху, у неї своя структура, правила та словник.

Правильно

Людина з порушеннями слуху, людина з повною / частковою втратою слуху, нечуючий / нечуюча

Неправильно

Глухий, глухонімиий

Люди з повною втратою слуху (до прикладу, внаслідок травми, через стан здоров'я або вікових змін) зберігають здатність мовлення. Навіть ті діти, які народжуються з порушенням слуху, можуть навчитися говорити, але їхня вимова відрізнятиметься від вимови тих, хто має слух. Тому говорити «глухонімі» некоректно. Навчіться поважати потреби людини з порушенням слуху та знаходити способи ефективного спілкування.

Слово вада має негативний відтінок, адже під вадами характеру ми маємо на увазі риси, які не найкраще характеризують людину. Тоді як поняття «порушення функції» просто констатує, яку функцію людина може чи не може виконувати.

Правильно:

Має порушення рухових функцій

Неправильно:

Прикутий до крісла / ліжка /
лежачий / сидячий

Правильно:

Людина з порушеннями /
порушеннями функцій

Неправильно:

Людина з вадами / недоліками /
дефектами

У слові «прикутий» є пасивний відтінок, нібито людину кайданами прикували до колісного крісла чи ліжка. Але людина, що користується кріслом колісним самостійно, здатна сама вирішувати, куди їй прямувати. Тому, якщо нам потрібно акцентувати на тому, що людина має порушення рухових функцій, то так і говоримо.

Правильно:

Людина, яка користуються кріслом колісним,
Людина, яка пересувається за
допомоги коляски / крісла колісного

Неправильно:

Колясочник, візочник,
інвалід, катається на візку

Слово «візок» та «коляска» не можуть слугувати визначенням певної людини або групи осіб. І «колясочник», і «візочник» є жаргонними виразами, мають негативне забарвлення та є образливими. Пам'ятаємо, що у таких випадках у мовленні керуємося принципом «спочатку людина», а потім ознака, яку необхідно вказати.

Правильно:

Крісло колісне

Неправильно:

Інвалідний візок, візок, візочок,
інвалідне крісло

Візок люди використовують у супермаркеті, коли купують товари та продукти. Форму «інвалідне крісло» краще не вживати у мовленні, тому що вона, як і «інвалід», також зводить людину до однієї ознаки — інвалідності. Тому коректно говорити «крісло колісне».

Правильно:

Людина з інвалідністю, людина з фізичними / сенсорними / психічними / інтелектуальними / ментальними порушеннями, людина з порушеннями опорно-рухового апарату, людина з порушеннями рухової функції

Неправильно:

Інвалід, каліка, людина з особливостями, людина з особливими потребами, людина з нюансами, особлива людина, неповноцінний, недієздатний, страждає на інвалідність, інклюзивні люди

Як правильно?

Жестова мова\сурдопереклад

Правильна відповідь

Жестова мова\сурдопереклад

Як правильно?

Глухий\нечуючий

Правильна відповідь

Глухий\нечуючий

Як правильно?

Має порушення рухових функцій\
прикутий до ліжка

Правильна відповідь

Має порушення рухових функцій\
прикутий до ліжка

Як правильно?

Людина з недоліками\
людина з порушеннями

Правильна відповідь

Людина з недоліками\
людина з порушеннями

Як правильно?

Людина, яка користуються
кріслом колісним\інвалід

Правильна відповідь

Людина, яка користується
кріслом колісним\інвалід

Як правильно?

Інвалідний візок\крісло колісне

Правильна відповідь

Інвалідний візок\крісло колісне

Як правильно?

Інклюзивні люди\людина з інвалідністю

Правильна відповідь

Інклюзивні люди\людина з
інвалідністю

